

Nr 11.

Av herrar **Modig** och **Gullberg**, om statsbidrag för undervisning i slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola.

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, punkt 206, äskas ett förslagsanslag av 2,155,000 kronor att utgå som statsbidrag för undervisning i slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, och beräknas statsbidraget efter 90 öre för slöjdtimme, vartill från kommunen skulle tillskjutas 10 öre pr timme, så att lärarens minimiavlöning kommer att bli *1 krona för undervisningstimme*.

Det ligger i öppen dag, att en sådan avlöning icke står i rimlig proportion till vare sig arbetets krävande och ansvarsfulla art eller till utgående ersättningar för annan undervisning ävensom för arbeten å andra områden.

En låg avlöning synes mig icke heller stå i överensstämmelse med regeringens och riksdagens krav på folkskoleväsendets kraftiga utveckling, icke minst i praktisk riktning. Och visst har väl slöjden i folkskolan sin stora grundläggande betydelse, då det gäller fortsatt yrkesundervisning. Trots ett aldrig så starkt personligt intresse från lärares sida kommer en för låg avlöning att verka hämmande, särskilt på möjligheten att genom utbildningskurser eller eljest få allt bättre utbildade lärare och därmed gedignare undervisning. Därför är visserligen att hoppas, att många kommuner skola väsentligt höja denna minimiavlöning, men tyvärr finnes en mängd andra, ofta fattiga kommuner, som icke komma att gå utöver minimiavlöningen, och där kommer denna undervisning att mer eller mindre hämmas i sin utveckling.

Skall sålunda denna undervisningsgren effektivt uppehållas och utvecklas och detta även i fattigare kommuner, ser jag ingen annan väg att gå än den, att riksdagen beslutar i större utsträckning ökad ersättning för dylik undervisning utan att alltför mycket bygga på de ofta hårt betungade kommunernas frivilliga tillskott.

Med blicken öppen för nödvändigheten att bereda skälig ersättning för meddelad undervisning har också folkskolöverstyrelsen föreslagit, att arvudet för ifrågavarande slöjdundervisning skulle sättas till *1 krona 50 öre för undervisningstimme*. (I propositionen härtill föreslår också överstyrelsen för slöjd i fortsättningsskola — där i regel samma lärare undervisa — 2 kronor för undervisningstimme). Jag ansluter mig till detta förslag.

Departementschefen synes också helt och fullt gilla detta folkskolöverstyrelsens förslag och proportionen mellan slöjdersättningen till folkskola, 1 krona 50 öre pr timme, och till fortsättningsskola, 2 kronor pr timme, men ha statsfinansiella skäl nödgat honom att bryta folkskolöverstyrelsens enhetliga beräkningsgrunder och stanna vid att föreslå för folkskolan 1 krona för undervisningstimme och i annat sammanhang 2 kronor för motsvarande undervisningstimme i fortsättningsskolan. Departementschefen yttrar nämligen i fråga om arvodesbeloppen för slöjdundervisningen i folkskolan bland annat följande: »Även om jag måste anse ett sådant arvode (1 krona 50 öre för undervisningstimme*) fullt motiverat, tvingas jag dock av hänsyn till förslagets betydande ekonomiska räckvidd att av statsfinansiella skäl stanna vid ett minimiarvode av 1 krona för undervisningstimme.»

Om man också villigt erkänner de statsfinansiella svårigheterna att komma ut med ökade anslag på snart sagt alla områden, så måste man dock säga sig, att besparingarna icke borde göras där, som det är fråga om *välförtjänt arbetsersättning*. Så skulle för visso icke heller komma att ske, om det gällde ett mindre antal personer. *Men vad som i så fall vore rätt och billigt, borde också få vara det, när det gäller de många.*

Under förhoppning att riksdagen skall finna möjlighet att anslå ökat belopp för ifrågavarande undervisning, även om icke motsvarande besparingar skulle kunna ske å andra utgiftsposter, hemställer jag härmed,

att riksdagen i punkt 206, åttonde huvudtiteln, statsverkspropositionen, måtte under i övrigt angivna villkor besluta sådan ändring, att statens bidrag sättes till *1 krona 35 öre för slöjdtimme, dock högst 183 kronor 60 öre för skola eller slöjdgrupp* och att lärares minimiavlöning utgår med *1 krona 50 öre pr undervisningstimme*; att i följd härav förslagsanslaget 2,155,000 kronor höjes med i runt tal 1,077,000 kronor till 3,232,000 kronor.

Stockholm den 17 januari 1919.

Axel Modig.

Wilhelm Gullberg.

*) Inskjutet av motionären.